

FORDONSTVÄTTAR

Riktlinjer för fordonstvättar i Nacka kommun

INNEHÅLL

Riktlinjer för fordonstvättar i Nacka kommun	3
Anmälningspliktiga fordonstvättar	4
Definition av anläggningstyp	4
Lagstiftning	5
Krav på fordonstvättar	6
Riktvärden för utsläpp	7
Provtagning	8
Egenkontroll	8
Kemikaliehantering	9
Oljeavskiljare	10
Övriga krav på fordonsvårdsanläggningar	10
Vad händer om kraven i dessa riktlinjer ej uppfylls?	11
Kontaktinformation	12

RIKTLINJER FÖR FORDONSTVÄTTAR I NACKA KOMMUN

För att minska utsläppen av olja och metaller från fordonsanläggningar till avlopps nätet och efterföljande vattendrag har Nacka vatten och avfall tagit fram dessa riktlinjer i samråd med miljöenheten på Nacka kommun.

Dessa riktlinjer är en del av den individuella prövning som görs för alla verksamheter i enlighet med Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen (ABVA) samt Miljöbalken kap. 2.

Nacka avleder idag sitt spillvatten till två reningsverk; Henriksdals renings- verk samt Käppalaverket. Riktlinjerna i denna broschyr baseras därför på riktlinjer från Stockholm vatten och avfall samt Käppalaförbundet. Om dessa riktlinjer skärps gäller reningsverkets riktlinjer framför de som nämns i denna broschyr.

ANMÄLNINGSPLIKTIGA FORDONSTVÄTTAR

Fordonsvårdsanläggningar med fler än 5000 personbilstvättar/år (eller 1000 större fordon/år) är anmälningspliktiga enligt Miljöprövningsförordningen (2013:251), 23 kap 1§. Ansvarig tillsynsmyndighet är Nacka kommuns miljö- och stadsbyggnadsnämnd och anmälan lämnas in till miljöenheten. För mindre tvättar och övriga fordonsanläggningar måste fastighetsägaren informera Nacka vatten och avfall innan verksamheten påbörjas, eftersom fordonstvätt påverkar fastighetens spillvatten.

Definition av anläggningstyp

Till fordonsvårdsanläggningar räknas verksamheter som har någon anknytning till fordonsvård, exempelvis fordonstvättanläggningar, Gör-Det-Själv-anläggningar, fordonsverkstäder, rostskyddsanläggningar, bilplåt-verkstäder, fordonslackeringar, med flera. Fordonsanläggningar delas in efter antal tvättar i stora, små eller övriga anläggningar.

- **Stora anläggningar** - Anläggningar som tvättar fler än 5000 personbilar alternativt fler än 1000 större fordon (exempelvis lastbilar, bussar eller andra vägfordon) per år klassas som stora anläggningar. Innan en sådan anläggning startas ska anmälan göras till miljöenheten i Nacka kommun.
- **Små anläggningar** - Anläggningar som tvättar mellan 2000 – 5000 personbilar alternativt 400 – 1000 större fordon (exempelvis lastbilar, bussar eller andra vägfordon) per år klassas som små anläggningar.
- **Övriga anläggningar** - Anläggningar som tvättar färre än 2000 personbilar alternativt 400 – 1000 större fordon (exempelvis lastbilar, bussar eller andra vägfordon) per år klassas som övriga anläggningar.

LAGSTIFTNING

Lagen om allmänna vattentjänster (LAV 2006:412) styr vilka rättigheter och skyldigheter VA-huvudmannen har mot fastighetsägare som nyttjar den allmänna VA-anläggningen.

I Nacka vatten och avfalls ABVA (2019) kap 15 står:

NVOA (Nacka vatten och avfall) är inte skyldig att ta emot spillvatten vars innehåll inte oväsentligt avviker från hushållsspillvattens. Fastighetsägare får inte tillföra spillvattentet lösningsmedel, avfettningsmedel, färger, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga vätskor och ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, vidhäftning, gasbildning eller explosion eller som kan påverka slamkvalitén eller reningsprocessen negativt. Läs mer på www.nackavattenavfall.se/abva

Enligt Miljöbalken (1998:808) kap 2, ska:

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. (2§)

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. (3§)

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga. (4§)

KRAV PÅ FORDONSTVÄTTAR

Följande krav ställs på alla fordonstvättar:

- Lämplig provtagningspunkt för automatisk provtagning på utgående vatten ska finnas.
- När reningsanläggningen inte fungerar får tvättanläggningen inte användas. Bräddavlopp får inte förekomma. Vid haveri ska tvätten stängas.
- Tvättvatten från eventuell Gör-det-själv-anläggning (GDS-anläggning) ska avledas till fordonstvättens reningsanläggning för spillvatten.
- Fordonstvätten ska utrustas med en separat vattenmätare eller flödesmätare för att möjliggöra en uträkning av vattenförbrukningen per fordon. Finns olika tvättanläggningar på samma fastighet, exempelvis en automatisk tvättanläggning och en GDS-anläggning, ska mätanordningar finnas för de olika flödena.
- Vid nybyggnationer ska utrymme finnas för framtida behov av ytterligare reningsutrustning.
- Ovidkommande vatten ska inte tillföras spillvattenledning.
- Tvättplatser utomhus ska förses med tak.
- Yta avsedd för avfettning ska antingen förses med tak och ledas till spillvattennätet, alternativt ska vattnet från avfettningsytan genomgå en dagvattenreningsåtgärd före avledning till dagvattennätet.
- Fastighetsägaren ska kunna visa upp ritning som visar hur ledningarna är kopplade inne på fastigheten.

RIKTVÄRDEN FÖR UTSLÄPP

Utsläppta föroreningsmängder per tvättat fordon ska i genomsnitt, under den mest belastade månaden, inte överstiga riktvärdena i tabell 1. Dessa riktvärden gäller för samtliga stora, små och övriga anläggningar. Överskrids riktvärdena ska verksamheten ta fram en åtgärdsplan. Miljöenheten beslutar vad åtgärdsplanen ska innehålla.

Tabell 1. Maximal mängd förorening per tvättat fordon

PARAMETER	PERSONBIL	STÖRRE FORDON (Lastbil, buss eller annat vägfordon)
Samlinparameter: Bly, krom, nickel (mg/fordon)	5	15
Kadmium (mg/fordon)	0,10	0,30
Zink (mg/fordon)	50	150
Koppar (mg/fordon)	30	90
Oljeindex (mg/fordon)	25	75

Vidare ska de varningsvärden som återfinns i Svenskt Vattens publikation P95 Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri eller annan verksamhet (Tabell 2) följas. Överskrids dessa värden ställer Nacka vatten och avfall ytterligare krav på rening av tvättvattnet innan bortledning sker till det kommunala spillvattennätet. Detta krav ställs mot fastighetsägaren.

Tabell 2. Varningsvärden för utsläpp till spillvattenledningar.

PARAMETER	VARNINGSVÄRDE
Bly (µg/l)	10
Kadmium (µg/l)	0,10
Koppar (µg/l)	200
Krom (µg/l)	10
Kvicksilver (µg/l) ^a	0,1
Nickel (µg/l)	10
Silver (µg/l) ^a	10
Zink (µg/l)	200
Oljeindex (mg/l)	5 ^b / 50 ^c

^a Behöver endast analyseras efter uppmaning från NVOA. ^b Varningsvärde gäller för utsläpp till dagvatten. ^c Varningsvärde gäller för utsläpp till spillvatten

PROVTAGNING

Nacka vatten och avfall och Nacka kommuns miljöenhet ställer krav på att:

- stora anläggningar tar minst två veckosamlingsprov mellan november och april.
- små anläggningar tar minst ett veckosamlingsprov mellan november och april.
- övriga anläggningar genomför provtagning efter begäran från miljöenheten eller Nacka vatten och avfall.

Provtagningen är nödvändig för att få rimlig kunskap om anläggningens utsläpp till avlopps nätet. Provtagningsresultaten ligger till grund för bedömning av om respektive fordonstvätt klarar riktvärdena. Ett resultat under riktvärdena (Tabell 1) eller varningsvärdena (Tabell 2) kan innebära krav på kompletterande rening.

Senast den 31 maj varje år ska en årsrapport med resultaten från provtagningarna redovisas till miljöenheten (**miljoenheten@nacka.se**) samt det reningsverk anläggningen är ansluten till: Stockholm Vatten och Avfall (**registrator@svoa.se**) eller Käppalaförbundet (**kappala@kappala.se**). Om du är osäker vilket reningsverk ni tillhör så kontakta Nacka vatten och avfall. I bilaga 1 hittar du information om vad som ska finnas med i en årlig rapport från provtagningarna.

EGENKONTROLL

Miljöbalken ställer krav på egenkontroll hos verksamhetsutövare och den som driver en anläggning för fordonstvätt ska ha kunskap om hur anläggningen påverkar miljön. För att skador och olägenheter för människors hälsa och miljön ska kunna förebyggas ska det finnas skötselrutiner och en tydlig ansvarsfördelning för anläggningen. Skötseln ska dokumenteras och dokumentationen ska finnas tillgänglig på anläggningen. Verksamheten ska kunna visa rutiner på hur de genomför tömning av oljeavskiljare och hur reningsverkets funktion kontrolleras.

KEMIKALIEHANTERING

Oljefat och övriga kemikalier ska vara invallade eller placerade i lokal där läckage inte kan nå avloppet. Invallningen ska kunna rymma den största behållarens volym + 10 % av övriga behållares volym.

Produkter som används vid biltvätt ska antingen uppfylla kraven för miljömärkning (t.ex. Svanen, Bra miljöval, EU-blomman) eller ingå i Kemikaliesvepets listor över godkända fordonstvättmedel eller särskilda avfettningsmedel.

En kemikalieförteckning ska upprättas över de aktuella kemikalier som används inom verksamheten. Förteckningen ska inlämnas via webbprogrammet KemInvent, ett webbprogram skapat för att underlätta arbetet både för verksamhetsutövaren, kommunen och reningsverken. Vid deklareringen kommer programmet att hjälpa till med att fylla i ämnesnamn och riskfraser samt söka i olika databaser. Det gör att många produkter kan fyllas i på väldigt kort tid.

Inlogg till KemInvent får verksamhetsutövaren av Stockholm Vatten och Avfall eller Käppalaförbundet.

Säkerhetsdatablad för kemiska produkter ska finnas på anläggningen. Verksamhetsutövaren är enligt miljöbalkens hänsynsregler skyldig att byta ut de miljöskadliga kemikalier som används i anläggningen, till mindre miljöskadliga produkter.

OLJEAVSKILJARE

Fordonstvättar ska alltid vara täckta med tak och brunnarna ska kopplas till en lokal rening med minst slam- och oljeavskiljning innan det leds vidare till spillvattennätet.

Oljeavskiljare fungerar genom att separera olja från vatten, genom att oljan flyter upp till ytan. En mer avancerad oljeavskiljare (koalescensavskiljare) är utformad så att oljedropparna smälter samman och oljan kan då avskiljas effektivare.

En oljeavskiljare renar vattnet på en del av dess metaller men är mindre effektiv för vattenlösliga föroreningar eller om den belastas med stora mängder olja eller höga vattenflöden. En oljeavskiljare ses därför inte som en fullständig reningsanläggning.

Läs mer om oljeavskiljare, hur den ska vara utformad, tömmas och kontrolleras på Nacka kommuns hemsida.

ÖVRIGA KRAV PÅ FORDONSVÅRDSANLÄGGNINGAR

Det finns övriga krav på miljöskyddsåtgärder vid fordonsvårdsanläggningar som ska uppfyllas.

I verkstäder med slam- och oljeavskiljare där även tvätt av fordon förekommer gäller:

- finns koalescensfilter kan verkstadsdelens och tvättens oljeavskiljare vara gemensam.
- saknas koalescensfilter ska verkstadsdelen vara avloppslös, alternativt ska tvätten ha separat oljeavskiljare.

Vatten från detalj- och invändig motortvätt bör inte avledas till avloppet och avskiljarsystemet utan bör tas om hand som farligt avfall. Utsläpp från utvändigt motortvätt till spillvattennätet är acceptabel om de kemikalier som används inte påverkar efterföljande rening.

VAD HÄNDER OM KRAVEN I DESSA RIKTLINJER EJ UPPFYLLS?

Om de uppsatta riktvärdena (Tabell 1) överskrids vid en provtagning kräver Nacka vatten och avfall ihop med Nacka kommuns miljöenhet att verksamheten tar fram en åtgärdsplan. Åtgärdsplanen skickas in till Nacka kommuns miljöenhet (**miljoenheten@nacka.se**) inom tre veckor från att verksamheten meddelats om beslut att komplettera med åtgärdsplan.

Åtgärdsplanen ska innehålla:

- en plan på hur reningen av spillvattnet kommer förbättras
- redovisning över orsaken till att riktvärdena överskridits
- tidplan för när åtgärden kommer genomföras
- eventuella övriga krav uppsatta av miljöenheten

Vid överskridande av varningsvärdena (Tabell 2) ställer Nacka vatten och avfall krav på att fastighetsägaren genomför ytterligare reningsåtgärder.

Om uppsatta rikt- eller varningsvärden överskrids fler än två gånger ska kontinuerlig veckosamlingsprovtagning genomföras. Den kontinuerliga veckosamlingsprovtagningen ska genomföras tills åtgärdsplanen är genomförd och rikt- och varningsvärden inte längre överskrids.

Har riktvärdena inte uppnåtts inom sex veckor efter att åtgärden införts kan Nacka kommun komma att förelägga verksamheten om vite enligt bestämmelser i Miljöbalken.

Genomför verksamheten inte den uppmanade kontinuerliga veckoprovtagningen kräver Nacka vatten och avfall att provtagning och analys genomförs av fastighetsägaren, enligt gällande ABVA (kap.17).

Fortsätter riktvärdena överskridas har Nacka vatten och avfall ingen skyldighet att fortsätta ta emot spillvattnet och fastigheten riskerar då att få vattnet avstängt. Detta regleras i lagen om allmänna vattentjänster (LAV 2006:412).

Frågor gällande fordonstvättar besvaras av:

Miljöenheten, Nacka kommun
Tfn: 08-718 80 00
e-post: miljoenheten@nacka.se
www.nacka.se

Miljö- och dagvattengruppen, Nacka vatten och avfall
Tfn: 08-718 90 00
e-post: miljo@nvoa.se
www.nackavattenavfall.se

Denna informationsfolder ges ut av Nacka vatten och avfall i samarbete med Nacka kommun.

Nacka vatten och avfall AB är ett kommunalt aktiebolag som levererar säkra vatten- och avfallstjänster för alla som besöker, lever eller verkar i Nacka kommun. Genom våra tjänster skapar vi förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart samhälle.

